असा. क्र. ३७ रजिस्टर्ड नं. एमएच/एमआर/साऊथ-२२९/२००६-०८

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण

प्राधिकृत प्रकाशन

सोमवार, ऑक्टोबर २९, २००७/कार्तिक ७, शके १९२९

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग चार

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

	पृष्ठे
सन २००७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ७.– महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता अध्यादेश	२७१-२८१

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २९ ऑक्टोबर २००७.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. VII OF 2007.

AN ORDINANCE FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA CO-OPERATIVE SOCIETIES ACT, 1960.

सन २००७ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक ७.

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता अध्यादेश.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही ;

१९६१ चा महा.२४. **आणि ज्याअर्थी,** यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६०, यामध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तत्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे ;

त्याअर्थी, आता, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ च्या खंड (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, पुढील अध्यादेश प्रख्यापित करीत आहेत :—

संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.

१. (१) या अध्यादेशास, महाराष्ट्र सहकारी संस्था (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २००७ असे म्हणावे.

(२) तो, तत्काळ अंमलात येईल.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम २ ची सुधारणा.

२. महाराष्ट्र सहकारी संस्था, अधिनियम, १९६० (यात यापुढे ज्याचा निर्देश ''मुख्य अधिनियम'' असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम २ मध्ये,— १९६१ चा महा.२४.

(क) खंड (१० क दोन) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :—

''(१० क दोन- एक) ''सहकारी पतसंरचना संस्था'' याचा अर्थ, प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका किंवा राज्य सहकारी बँक, असा आहे ;'';

(ख) खंड (१० क) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :—

''(१० ख) ''ठेवीदार'' किंवा ''वित्तीय सेवा उपभोक्ता'' या संज्ञेचा अर्थ, जी व्यक्ती, प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेमध्ये, विहित करण्यात येईल अशा कालावधीसाठी, विवक्षित रक्कम ठेव म्हणून ठेवील ती व्यक्ती, असा आहे ;'';

(ग) खंड (१९) मधील उप-खंड (क) मध्ये, ''किंवा हितैषी सदस्य'' या मजकुरानंतर, ''आणि प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेतील कोणताही ठेवीदार किंवा वित्तीय सेवा उपभोक्ता'' हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल ;

(घ) खंड (१९) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :—

''(१९ क) ''राष्ट्रीय बँक'' याचा अर्थ, राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक अधिनियम, १९८१ याच्या तरतुदींअनुसार स्थापन करण्यात आलेली राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक (नाबार्ड), असा आहे ;''. १९८१ चा अधिनियम क्रमांक ६१.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ६ ची सुधारणा.

३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ६ मधील पोट-कलम (१) मध्ये, पहिल्या परंतुकानंतर पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

''परंतु आणखी असे की,सदस्यांच्या संस्थेच्या कार्यक्षेत्रातील निवासाबाबतची शर्त सहकारी पतसंरचना संस्था असलेल्या संस्थेच्या नोंदणीस लागू असणार नाही.''.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम १३ ची सुधारणा.

४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १३ मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

''परंतु एखाद्या सहकारी पतसंरचना संस्थेने उपविधीत केलेल्या सुधारणेची नोंदणी करण्यासाठी केलेला अर्ज, तो मिळाल्याच्या दिनांकापासून एका महिन्याच्या आत निबंधक निकालात काढील.''.

५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २१ क मधील पोट-कलम (१) मध्ये "साध्य होत नसतील" या मजकुरानंतर "किंवा जी प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, "बँक", "बँक व्यवसाय", "बँक व्यवसायी" हे शब्द किंवा त्यांच्या नावांमधील "बँक" या शब्दाचे अन्य कोणतेही साधित शब्द यांचा वापर करीत असेल" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल. सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम २१ क ची सुधारणा.

६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २२ मधील १ पोट-कलम (१) मध्ये, खंड (च) नंतर, पुढील खंड जादा दाखल करण्यात येईल :— सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम २२ क ची सुधारणा.

" (छ) ठेवीदार किंवा वित्तीय सेवा उपभोक्ता :".

७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २७ मध्ये, पोट-कलम (११) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :— सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम २७ ची सुधारणा.

"(१२) प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेच्या बाबतीत, तिच्या ठेवीदारास किंवा वित्तीय सेवा उपभोक्त्यास मत देण्याचा हक्क असेल :

परंतु, संबंधित कागदपत्रात, संयुक्त ठेवीदारांपैकी किंवा संयुक्त वित्तीय सेवा उपभोक्त्यांपैकी ज्याचे नाव प्रथम असेल त्याला मत देण्याचा हक्क असेल आणि त्याच्या अनुपस्थितीत ज्याचे नाव दुसरे असेल त्याला आणि त्या दोघांच्याही अनुपस्थितीत त्यांच्यानंतर ज्याचे नाव असेल त्याला मत देण्याचा हक्क असेल :

परंतु असेही की, वैयक्तिक ठेवीदारांनी किंवा वित्तीय सेवा उपभोक्त्यांनी ठेव ठेवल्याच्या किंवा वित्तीय सेवांचा उपभोग घेण्याच्या दिनांकापासून दोन वर्षे पूर्ण केलेली नसतील तर अशा कोणत्याही व्यक्तीस मत देण्याचा हक्क असणार नाही ; आणि वैयक्तिक ठेवीदार किंवा वित्तीय सेवा उपभोक्ता हा वैयक्तिक व्यक्ती नसेल तर त्या व्यक्तीस प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेच्या कामकाजामध्ये मत देण्याचा हक्क राहील; मात्र त्यासाठी त्यांना, ठेव ठेवण्यात आल्याच्या किंवा वित्तीय सेवांचा उपभोग घेण्याच्या दिनांकापासून तीन वर्षे पूर्ण करणे आवश्यक असेल.".

८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ४३ मध्ये, — सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ४३ ची सुधारणा.

(क) पोट-कलम (१) मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

"परंतु, सहकारी पतसंरचना संस्था, ठेवींवरील व कर्जांवरील व्याजदराच्या बाबतीत भारतीय रिझर्व बँकेच्या मार्गदर्शक तत्त्वांशी अनुरूप अशा, तिच्या स्वतःच्या धोरणांचा अंगीकार करील.";

(ख) पोट-कलम (२) मधील, पहिल्या परंतुकानंतर, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल:—

"परंतु आणखी असे की, या पोट-कलमातील काहीही, सहकारी पतसंरचना संस्थांना लागू असणार नाही. तथापि, अशा संस्थेला भारतीय रिझर्व बँकेच्या मार्गदर्शक तत्त्वांशी अनुरूप अशा तिच्या स्वतःच्या धोरणाचा अंगीकार करता येईल.";

(ग) पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट कलम जादा दाखल करण्यात येईल :—

"(३) पोट-कलमे (१) व (२) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, भारतीय रिझर्व बँकेने व राष्ट्रीय बँकेने वेळोवेळी घालून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्त्वांना अधीन राहून, सहकारी पतसंरचना संस्थेला,—

(क) संस्था व तिचे सदस्य यांचे हित लक्षात घेऊन, भारतीय रिझर्व बँकेने विनियमित केलेल्या कोणत्याही वित्तीय संस्थेकडून कर्ज घेता येईल ;

(ख) ठेवींवरील व कर्जांवरील व्याजाचा दर ठरविता येईल; आणि

(ग) कर्जविषयक धोरणे निश्चित करता येतील व वैयक्तिक कर्जांशी संबंधित प्रश्नांच्या बाबतीत निर्णय घेता येईल.".

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ४४ ची सुधारणा.

९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ४४ मध्ये, पहिल्या परंतुकानंतर पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

"परंतु आणखी असे की, या पोट- कलमातील काहीही, सहकारी पतसंरचना संस्थांनी तयार केलेल्या कर्ज देण्याच्या धोरणाला लागू असणार नाही. तथापि, अशी संस्था, भारतीय रिझर्व बँकेच्या मार्गदर्शक तत्त्वांशी अनुरूप अशा तिच्या स्वतःच्या धोरणाचा अंगीकार करील.".

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याचे कलम ४४ क वगळणे.

१०. मुख्य अधिनियमाचे कलम ४४क वगळण्यात येईल.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ५० ची सुधारणा.

११. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ५० मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

"परंतु, सहकारी पतसंरचना संस्थेच्या बाबतीत, राज्य शासन, तिच्या एकूण भागभांडवलाच्या २५ % हून अधिक भागभांडवल धारण करणार नाही आणि संस्थेला, शासनाने अंशदान केलेले भागभांडवल आणखी कमी करण्याचा पर्याय उपलब्ध असेल.".

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ६७ ची सुधारणा.

१२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ६७ मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

"परंतु, प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, राष्ट्रीय बँकेने विनिर्दिष्ट केलेल्या निकषांना अनुसरून निबंधकाने दिलेल्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार, तिच्या सदस्यांना लाभांश देईल.".

१३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ६८ च्या पोट-कलम (१) मध्ये, "प्रत्येक संस्था" या मजकुराऐवजी "सहकारी पतसंरचना संस्था नसणारी प्रत्येक संस्था" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ६८ ची सुधारणा.

१४. मुख्य अधिनियमाचे कलम ६९क वगळण्यात येईल.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याचे कलम ६९क वगळणे.

१५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ६९क नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ यात कलम ६९ख समाविष्ट करणे.

जिल्हास्तरीय समिती व राज्यस्तरीय समिती घटित करणे.

"**६९ ख.** राज्य शासन, राज्यातील सचिवांच्या गटाच्या समस्या सोडविण्यासाठी त्याला योग्य वाटतील अशा, जिल्हास्तरीय समित्या व राज्यस्तरीय समिती घटित करील.".

१६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७० ऐवजी, पुढील कलम दाखल करण्यात येईल :—

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ७० ऐवजी नवीन कलम दाखल करणे.

निधीची गुंतवणूक.

"**७०.** सहकारी पतसंरचना संस्थेखेरीज इतर प्रत्येक संस्था, आपला निधी, पुढीलपैकी एका किंवा अनेक ठिकाणी गुंतवील किंवा ठेव म्हणून ठेवील :—

(क) मध्यवर्ती बँक किंवा राज्य सहकारी बँक ;

१८८२ चा २. (ख) भारतीय विश्वस्तव्यवस्था अधिनियम, १८८२ याच्या कलम २० मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रोख्यांपैकी कोणताही रोखा ;

(ग) मर्यादित दायित्व असलेल्या संस्थेने व तिच्याप्रमाणे त्याच वर्गीकरणात मोडणाऱ्या अन्य कोणत्याही संस्थेने काढलेले शेअर्स किंवा प्रतिभूति बंधपत्रे किंवा ऋणपत्रे :

परंतु, कोणतीही संस्था, तिच्याकडे भरणा झालेल्या भागभांडवलाची, विहित करण्यात येईल अशा प्रमाणापेक्षा अधिक गुंतवणूक करणार नाही :

परंतु आणखी असे की, सहकारी पतसंरचना संस्था, भारतीय रिझर्व बँकेने वेळावेळी विहित केलेल्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार तिचा निधी गुंतवील.".

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ यात कलम ७२क समाविष्ट करणे.

१७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७२ नंतर पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

निवड केलेल्या संघीय संरचनेशी संलग्न किंवा असंलग्न होण्याचे स्वातंत्र्य.

"**७२ क.** (१) या अधिनियमात किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्यात काहीही अंतर्भूत असले तरी, सहकारी पतसंरचना संस्थांना, त्यांच्या निवडीनुसार कोणत्याही संघीय संरचनेशी संलग्न किंवा असंलग्न होण्याचे स्वातंत्र्य असेल :

परंतु, सहकारी पतसंरचना संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत, अशा संस्थेच्या एकूण सदस्यांपैकी तीन चतुर्थांश सदस्यांनी बहुमताने या प्रयोजनार्थ ठराव संमत करणे आवश्यक आहे.".

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ यात कलम ७३ ड.क समाविष्ट करणे.

१८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७३ड. नंतर पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचा किंवा राज्य सहकारी बँकेचा संचालक असण्यासाठी निरर्हता.

"**७३ ड.क.** समितीचा सदस्य असणाऱ्या निरर्हतेसंबंधातील या अधिनियमाच्या किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांच्या तरतुदींना बाधा न आणता, जर एखादी व्यक्ती,—

(एक) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या किंवा राज्य सहकारी बँकेच्या मंडळावर पतसंस्थेखेरीज अन्य संस्थेचे प्रतिनिधित्व करीत असेल आणि अशा संस्थेने अशा बँकेस ९० दिवसांपेक्षा अधिक कालावधीसाठी देणी प्रदान करण्यात कसूर केलेली असेल;

(दोन) प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेची कसूरदार असेल किंवा कसूरदार प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थेची प्रतिनिधी असेल,

(तीन) ज्या संस्थेची व्यवस्थापन समिती बरखास्त करण्यात आली असेल अशा संस्थेचे प्रतिनिधीत्व करीत असेल,

तर, अशी कोणतीही व्यक्ती जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचा किंवा राज्य सहकारी बँकेचा संचालक म्हणून नियुक्त केली जाण्यास, नामनिर्देशित केली जाण्यास, स्वीकृत केली जाण्यास, किंवा संचालक होण्यास पात्र असणार नाही.".

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ७३ छ ची सुधारणा.

१९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७३ छ मध्ये, पोट-कलम (३) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

"(४) (क) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या आणि राज्य सहकारी बँकेच्या संचालक मंडळावर भारतीय रिझर्व बँकेने किंवा राष्ट्रीय बँकेने विहित केलेली अर्हता धारण करणारे दोन व्यावसायिक असतील.

(ख) निबंधक, त्याने निदेशात नमूद केलेल्या कालमर्यादेच्या आत, अशा व्यावसायिकांना अशा संचालक मंडळावर स्वीकृत करण्याचा त्या बँकेला निदेश देईल. जर बँकेने पूर्वोक्त निदेशांचे अनुपालन करण्यात कसूर केली तर, निबंधक स्वतः , अशा व्यावसायिक संचालकांची नियुक्ती करील आणि अशी नियुक्ती उक्त बँकेवर बंधनकारक असेल. व्यावसायिक संचालकास मतदानाच्या अधिकारासह सर्व अधिकार असतील.".

२०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७३ ज मध्ये, पोट-कलम (२) नंतर पुढील परंतुक दाखल करण्यात येईल :— सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ७३ ज ची सुधारणा.

"परंतु, निबंधक किंवा प्रशासक, सहकारी पतसंरचना संस्थेच्या बाबतीत संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा कार्यभार स्वीकारल्याच्या दिनांकापासून २ महिन्यांच्या कालावधीच्या आत निवडणूक घेईल.".

२१. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७४ मधील पोट-कलम (२) मध्ये, पुढील परंतुक दाखल करण्यात येईल :— सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ७४ ची सुधारणा.

"परंतु, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक आणि राज्य सहकारी बँक यांच्या मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याच्या नियुक्तीसाठीची अर्हता, भारतीय रिझर्व बँकेने वेळोवेळी विहित केल्याप्रमाणे असेल.".

२२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७७ क मध्ये, पोट-कलम (३) मधील परंतुकाऐवजी, पुढील परंतुके दाखल करण्यात येतील :— सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ७७ क ची सुधारणा.

"परंतु असे की, अशा प्रकारे नियुक्त करण्यात आलेली समिती किंवा प्रशासक हा, संस्थेचे व्यवस्थापन हाती घेतल्याच्या दिनांकापासून दोन महिन्यांच्या आत सहकारी पत संरचना संस्थेची नवीन समिती घटित करण्यासाठी आवश्यक ती व्यवस्था करील :

परंतु आणखी असे की, समितीचा किंवा प्रशासकाचा पदावधी पूर्ण झाल्यानंतर किंवा समाप्त झाल्यानंतर जर समिती घटित झाली नाही किंवा घटित होऊ शकली नाही तर, समितीचा किंवा यथास्थिति, प्रशासकाचा पदावधी नवीन समिती जोपर्यंत यथोचितरीत्या घटित होत नाही तोपर्यंत वाढविण्यात आल्याचे मानण्यात येईल.".

२३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७८ मध्ये,— सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ७८ ची सुधारणा.

(क) पोट-कलम (१) मध्ये, पुढील परंतुके जादा दाखल करण्यात येतील :—

"परंतु आणखी असे की, या पोट-कलमान्वये भारतीय रिझर्व बँकेशी अगोदर विचारविनिमय केल्याशिवाय जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची किंवा राज्य सहकारी बँकेची समिती बरखास्त करण्यात येणार नाही किंवा ती दूर करण्यात येणार नाही :

परंतु असे की, निबंधक, पुढील परिस्थिती असल्याखेरीज प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थेची समिती बरखास्त करणार नाही :—

(एक) संस्थेला लागोपाठच्या तीन वर्षांमध्ये तोटा होत असेल ; किंवा

(दोन) गंभीर वित्तीय नियमबाह्य बाबी किंवा अफरातफरी उघडकीस आल्या असतील ; किंवा

(तीन) अशा आशयाचे न्यायिक निदेश देण्यात आलेले असतील ; किंवा

(चार) सतत गणपूर्ती होत नसेल :

परंतु असेही की, बरखास्त झालेल्या प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थेच्या मंडळाचे सदस्य हे, मंडळ बरखास्त झाल्याच्या दिनांकापासून तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी समितीचे सदस्य म्हणून पुन्हा निवडून येण्यासाठी, पुन्हा नियुक्त होण्यासाठी , पुन्हा नामनिर्देशनासाठी किंवा पुन्हा स्वीकृतीसाठी पात्र ठरणार नाहीत.'';

(ख) पोट-कलम (४) मध्ये,—

(एक) विद्यमान परंतुकापूर्वी, पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :

''परंतु असे की, प्रशासक हा सहकारी पतसंरचना संस्थेच्या मंडळाच्या बरखास्तीच्या आदेशाच्या दिनांकापासून दोन महिन्यांच्या कालावधीच्या आत सहकारी पतसंरचना संस्थेची नवीन समिती घटित करण्याची व्यवस्था करील : '';

(दोन) विद्यमान परंतुकात, ''परंतु असे की'', या मजकुराऐवजी ''परंतु आणखी असे की'' असा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ८१ ची सुधारणा.

२४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ८१ मध्ये—

(एक) पोट-कलम (१) मध्ये,—

(क) उप-खंड (क) नंतर, पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :—

''परंतु, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक आणि राज्य सहकारी बँक यांची लेखापरीक्षा, राष्ट्रीय बँकेने मान्यता दिलेल्या सनदी लेखापालाकडून करण्यात येईल.'';

(ख) उप-खंड (ख) मध्ये, विद्यमान परंतुकानंतर पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :—

''परंतु आणखी असे की, प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, प्रत्येक सहकारी वर्षात निदान एकदा तरी, निबंधकाने ठेवलेल्या लेखापरीक्षक नामिकेतील लेखापरीक्षकाद्वारे ; किंवा भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने दिलेले सहकारी संस्था लेखापरीक्षा प्रमाणपत्र धारण करणाऱ्या एखाद्या सनदी लेखापालाद्वारे आपल्या लेख्यांची लेखापरीक्षा करण्याची व्यवस्था करील. जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक आणि राज्य सहकारी बँक, प्रत्येक सहकारी वर्षात निदान एकदा तरी, राष्ट्रीय बँकेने मान्यता दिलेल्या लेखापरीक्षकांच्या नामिकेतील एखाद्या सनदी लेखापालाकडून आपल्या लेख्यांची लेखापरीक्षा करण्याची व्यवस्था करील.'';

(दोन) पोट-कलम (६) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :—

''(७) भारतीय रिझर्व बँकेने, सहकारी बँकेच्या विशेष लेखापरीक्षेबाबत विनंती केली असल्यास तिची तशी विशेष लेखापरीक्षा करण्यात येईल ; आणि त्याबाबतचा अहवाल आणि विशेष लेखापरीक्षा अहवाल याबाबत निबंधकाला कळवून ते अहवाल भारतीय रिझर्व बँकेकडे सादर करण्यात येतील.''.

२५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ११० क ला पोट-कलम (१) असा नवीन क्रमांक देण्यात येईल; आणि असा नव्याने क्रमांक दिलेल्या पोट-कलम (१) नंतर पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :— सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम ११०क ची सुधारणा.

"(२) या अधिनियमात काहीही अंतर्भूत असले तरी, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक आणि राज्य सहकारी बँक यांच्या बाबतीत भारतीय रिझर्व बँकेने सल्ला दिल्याप्रमाणे, निबंधक, एका महिन्याच्या आत, मंडळ बरखास्त करील आणि परिसमापकाची नेमणूक करील.".

२६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५७ मध्ये, "संस्थांच्या वर्गास" हा मजकूर ज्या दोन ठिकाणी आला आहे त्या दोन्ही ठिकाणी त्या मजकुरानंतर "सहकारी पतसंरचना संस्थेव्यतिरिक्त," हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल. सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम १५७ ची सुधारणा.

२७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६५ मध्ये, पोट-कलम (२) मधील, खंड (बत्तीस-क) वगळण्यात येईल. सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम १६५ ची सुधारणा.

निवेदन

सहकारी पत संरचनेला नवसंजीवनी देण्यासाठी प्रा.वैद्यनाथन यांच्या अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या टास्क फोर्सच्या शिफारशी भारत सरकारने स्वीकारलेल्या आहेत. त्यानुसार, महाराष्ट्र शासन, भारत सरकार व राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक (नाबार्ड) यांनी सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी केलेली आहे. परिणामी आता, प्राथमिक कृषि पतसंस्था, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका व राज्य सहकारी बँक यांना आपला तोटा भरून काढणे शक्य होईल. सामंजस्य करारानुसार, प्राथमिक कृषि पतसंस्था, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका व राज्य सहकारी बँक यांचा पत व्यवसायामुळे झालेला तोटा भरून काढण्यासाठी भारत सरकारने १०० % अनुदान उपलब्ध करून देण्याचे मान्य केलेले आहे. प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका व राज्य सहकारी बँक यांच्या, अकृषिक पत व्यवसायामुळे झालेल्या तोट्यापैकी ५० % तोटा, केंद्र सरकार सोसणार आहे. सहकारी पत संरचना संस्थांचे (Co-operative credit structure entities) संगणकीकरण, मनुष्यबळ विकास, लेखांकन पद्धतीमध्ये तांत्रिक दर्जावाढ करण्याबाबतच्या सुधारणा व व्यवस्थापन माहिती यंत्रणेचा विकास यांसाठी १००% वित्तीय सहाय्य देण्याचेदेखील भारत सरकारने मान्य केलेले आहे.

२. वर उल्लेखिल्याप्रमाणे, भारत सरकारकडून वित्तीय सहाय्य मिळविण्यासाठी, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये आता महाराष्ट्र शासनाने विवक्षित सुधारणा करणे इष्ट आहे.

३. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये करावयाच्या प्रस्तावित सुधारणांची ठळक वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे आहेत :-

(एक) सहकारी पतसंरचना संस्था, ठेवी व कर्जे यांवरील व्याजदराच्या बाबतीत, भारतीय रिझर्व बँकेच्या मार्गदर्शक तत्त्वांना अनुरूप अशा त्यांच्या स्वत:च्या धोरणांचा अंगीकार करतील.

(दोन) भारतीय रिझर्व बँक व नाबार्ड यांच्या मार्गदर्शक तत्त्वांच्या अधीनतेने, सहकारी पत संरचना संस्था , भारतीय रिझर्व बँकेने विनियमित केलेल्या कोणत्याही वित्तीय संस्थेकडून कर्ज घेईल.

(तीन) प्राथमिक सहकारी कृषि पत संस्था, नाबार्डने विनिर्दिष्ट केलेल्या निकषांना अनुसरून निबंधकाने दिलेल्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार, तिच्या सदस्यांना लाभांश देईल.

(चार) प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था ठेवीदार व वित्तीय सेवा उपभोक्ते यांना संस्थेचे सदस्य म्हणून घेईल व त्यांना मत देण्याचा हक्क असेल.

(पाच) सहकारी पतसंरचना संस्थेला, तिच्या निवडीनुसार कोणत्याही संघीय संरचनेशी संलग्न होण्याचे स्वातंत्र्य असेल.

(सहा) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका व राज्य सहकारी बँक यांच्या संचालक मंडळावर व्यावसायिक संचालकांची नियुक्ती करणे.

(सात) भारतीय रिझर्व बँकेशी अगोदर विचारविनिमय करून, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची किंवा राज्य सहकारी बँकेची समिती बरखास्त करणे किंवा दूर करणे.

४. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये करावयाच्या प्रस्तावित सुधारणांची सहकारी पतसंरचना मजबूत करण्यासाठी निश्चितच मदत होईल आणि त्यामुळे सहकारी पतसंस्थांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम व अधिक स्वायत्त बनविण्यासाठीचा मार्ग सुकर होईल.

५. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही आणि उपरोक्त प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे ; म्हणून, हा अध्यादेश प्रख्यापित करण्यात येत आहे.

मुंबई,
दिनांक २४ ऑक्टोबर २००७.

एस. एम. कृष्णा,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सुधीर कुमार गोयल,
शासनाचे प्रधान सचिव.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई

असा. क्र. ६९ रजिस्टर्ड नं. एमएच/एमआर/साऊथ-२२९/२००६-०८

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण

प्राधिकृत प्रकाशन

सोमवार, ऑक्टोबर २९, २००७/कार्तिक ७, शके १९२९

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग आठ

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधी व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of Article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) Ordinance, 2007 (Mah. Ord. VII of 2007), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

A. M. SHINDEKAR,
Secretary to Government,
Law and Judiciary Department.

[Translation in English of the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) Ordinance, 2007 (Mah. Ord. VII of 2007), published under the authority of the Governor.].

CO-OPERATION, MARKETING AND TEXTILES DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 29th October 2007.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. VII OF 2007.

AN ORDINANCE

further to amend the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.

WHEREAS both Houses of the State Legislature are not in session;

AND WHEREAS the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action further to amend the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960, for the purposes hereinafter appearing; Mah. XXIV of 1961.

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by clause (*1*) of article 213 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to promulgate the following Ordinance, namely:—

[किंमत : रुपये ९.००]

Short title and commencement.

1. (*1*) This Ordinance may be called the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) Ordinance, 2007.

(*2*) It shall come into force at once.

Amendment of section 2 of Mah. XXIV of 1961.

2. In section 2 of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 (hereinafter referred to as the "principal Act"),— Mah. XXIV of 1961.

(*a*) after clause (*10-aii*), the following clause shall be inserted, namely:—

"(*10-aii-I*) "co-operative credit structure entity" means the primary agricultural credit co-operative society, the District Central Co-operative Bank or the State Co-operative Bank;" ;

(*b*) after clause (*10-A*), the following clause shall be inserted, namely :—

"(*10-B*) "depositor" or "financial service user" means a person who deposits certain amount in primary agricultural co-operative credit society for such period as may be prescribed;";

(*c*) in clause (*19*), in sub-clause (*a*), the following words shall be added at the end, namely :—

"and any depositor or financial service user of primary agricultural co-operative credit society";

(*d*) after clause (*19*), the following clause shall be inserted, namely:—

"(*19A*) "National Bank" means the National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD), constituted under the provisions of the National Bank for Agriculture and Rural Development Act, 1981;". Act No. 61 of 1981.

Amendment of section 6 of Mah. XXIV of 1961.

3. In section 6 of the principal Act, in sub-section (*1*), after the first proviso, the following proviso shall be added, namely:—

"Provided further that, the condition regarding residence of the members in the area of operation of the society shall not apply for registration of the society, being the co-operative credit structure entity.".

Amendment of section 13 of Mah. XXIV of 1961.

4. In section 13 of the principal Act, to sub-section (*1*), the following proviso shall be added, namely:—

" Provided that, the application for registration of the amendment of by-laws of the co-operative credit structure entity shall be disposed of, by the Registrar within a period of one month from the date of its receipt.".

5. In section 21A of the principal Act, in sub-section (*1*), after the word "served", the following words shall be inserted, namely :— Amendment of section 21A of Mah. XXIV of 1961.

" or any primary agricultural co-operative credit society using the word 'Bank', 'Banking', 'Banker' or any other derivative of the word 'Bank' in its name,".

6. In section 22 of the principal Act, in sub-section (*1*), after clause (*f*), the following clause shall be inserted, namely:— Amendment of section 22 of Mah. XXIV of 1961.

"(*g*) the depositor or the financial service user:".

7. In section 27 of the principal Act, after sub-section (*11*), the following sub-section shall be added, namely:- Amendment of section 27 of Mah. XXIV of 1961.

"(*12*) In the case of a primary agricultural credit co-operative society, the depositor or financial service user shall have right to vote :

Provided that, out of joint depositors, joint financial service users whose name stands first in the relevant documents shall have the right to vote and in his absence whose name stands second and in the absence of both, the next shall have the right to vote :

Provided also that, unless two years by an individual depositors or financial service users are completed from the date of deposit or financial service use, no such person shall have right to vote; and, the depositor or the financial service user, other than an individual, shall have right to vote in the affairs of a primary agricultural credit co-operative society, provided they complete three years from the date of deposit or financial service use.".

8. In section 43 of the principal Act,— Amendment of section 43 of Mah. XXIV of 1961.

(*a*) to sub-section (*1*), the following proviso shall be added, namely:—

"Provided that, the co-operative credit structure entity shall adopt its own policies regarding interest rates on deposits and loans in conformity with Reserve Bank of India guidelines.";

(*b*) in sub-section (*2*), after the first proviso, the following proviso shall be added, namely:—

"Provided further that, nothing in this sub-section shall apply to the co-operative credit structure entity. However, such entity may adopt its own policy in conformity with the Reserve Bank of India guidelines.";

(*c*) after sub-section (*2*), the following sub-section shall be added, namely:-

"(*3*) Notwithstanding anything contained in sub-sections (*1*) and (*2*), and subject to the guidelines issued by the Reserve Bank of India and the National Bank, from time to time, a co-operative credit structure entity may,—

(*a*) borrow from any financial institution regulated by the Reserve Bank of India, keeping in view the interest of the society and its members;

(*b*) decide interest rates on deposits and loans; and

(*c*) decide loan policies and issues relating to individual loans.".

Amendment of section 44 of Mah. XXIV of 1961.

9. In section 44 of the principal Act, after the first proviso, the following proviso shall be added, namely :—

"Provided further that, nothing in this section shall apply to the loan making policy made by the co-operative credit structure entity. However, such entity shall adopt its own policy in conformity with the Reserve Bank of India guidelines.".

Deletion of section 44A of the Mah. XXIV of 1961.

10. Section 44A of the principal Act, shall be deleted.

Amendment of section 50 of Mah. XXIV of 1961.

11. To section 50 of the principal Act, the following proviso shall be added, namely :—

" Provided that, in the case of the co-operative credit structure entity, the State Government shall not hold more than 25% of the total share capital and the entity shall have option to further reduce the share capital contributed by the Government.".

Amendment of section 67 of Mah. XXIV of 1961.

12. To section 67 of the principal Act, the following proviso shall be added, namely :—

"Provided that, the primary agricultural credit co-operative society shall pay dividend to its members as per the guidelines issued by the Registrar, in accordance with criteria specified by the National Bank.".

Amendment of section 68 of Mah. XXIV of 1961.

13. In section 68 of the principal Act, in sub-section (*1*), for the words "Every society" the words " Every society not being co-operative credit structure entity" shall be substituted.

14. Section 69A of the principal Act shall be deleted. Deletion of section 69A of Mah. XXIV of 1961.

15. After section 69A of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :— Insertion of section 69B in Mah. XXIV of 1961.

"**69B**. The State Government shall constitute District Level Committees and the State Level Committee, from time to time, as it shall deem fit, for solving the problems of Group Secretaries in the State.". Constitution of District Level and State Level Committees.

16. For section 70 of the principal Act, the following section shall be substituted, namely :— Substitution of section 70 of Mah. XXIV of 1961.

"**70**. Every society other than the co-operative credit structure entity shall invest or deposit its funds in one or more of the following :— Investment of Funds.

(*a*) in a Central Bank, or the State Co-operative Bank ;

II of 1882. (*b*) in any of the securities specified in section 20 of the Indian Trusts Act, 1882 ;

(*c*) in the shares, or security bonds, or debentures, issued by any other society with limited liability and having the same classification to which it belongs :

Provided that, no society shall invest more than such proportion of it's paid up share capital as may be prescribed :

Provided further that, the co-operative credit structure entity shall invest its funds subject to guidelines as may be issued, from time to time, by Reserve Bank of India.".

17. After section 72 of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :— Insertion of section 72A of Mah. XXIV of 1961.

"**72A.** Notwithstanding anything contained in this Act or any other law for the time being in force, the co-operative credit structure entity shall have the liberty for the affiliation or disaffiliation with the federal structure of its choice : Freedom of affiliation or disaffiliation with a federal structure of choice.

Provided that, in the general meeting of the co-operative credit structure entity, a resolution for this purpose is

passed by a majority of not less than 3/4th of the total members of such entity.".

Insertion of section 73-EA in Mah. XXIV of 1961.

18. After section 73-E of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :—

Disqualification for being director of District Central Co-operative Bank or State Co-operative Bank.

"**73-EA**. Without prejudice to the other provisions of this Act or the rules made thereunder, in relation to the disqualification of being a member of a committee, no person shall be eligible for being appointed, nominated, co-opted or, for being a director of a District Central Co-operative Bank or of the State Co-operative Bank, if he,—

(*i*) is a person who represents a society other than a primary agricultural credit co-operative society on the board of a District Central Co-operative Bank or State Co-operative Bank, if the society to whom he represents has committed a default towards the payments of such Bank for a period exceeding ninety days;

(*ii*) is a person who is defaulter of a primary agricultural credit co-operative society or is a representative of a defaulting primary agricultural co-operative credit society.

(*iii*) is a person, who represents a society whose Managing Committee is supreceded;

Amendment of section 73-G of Mah. XXIV of 1961.

19. In section 73-G of the principal Act, after sub-section (*3*), the following sub-section shall be inserted, namely:—

"(*4*) (*a*) There shall be two professionals on the board of directors of District Central Co-operative Bank and State Co-operative Bank having qualifications prescribed by the Reserve Bank of India or National Bank.

(*b*) The Registrar shall direct the bank concerned to co-opt such professionals on the board of directors within the time limit specified in the direction by the Registrar. If the bank fails to comply with the aforesaid directions, the Registrar himself shall appoint such professional directors and such appointment shall be binding on the said bank. The professional director shall have all the rights inclusive of voting right.".

Amendment of section 73-H of Mah. XXIV of 1961.

20. In section 73-H of the principal Act, after sub-section (*2*), the following proviso shall be added, namely :—

"Provided that, in the case of co-operative credit structure entity, the Registrar or administrator shall hold election within a period of two months from the date of taking over the management of the society.".

21. In section 74 of the principal Act, to sub-section (*2*), the following proviso shall be added, namely :— Amendment of section 74 of Mah. XXIV of 1961.

"Provided that, the qualifications for appointment of the Chief Executive Officer of the District Central Co-operative Bank and the State Co-operative Bank shall be such as may be prescribed by the Reserve Bank of India, from time to time.".

22. In section 77A of the principal Act, in sub-section (*3*), for the proviso, the following provisos shall be substituted, namely :— Amendment of section 77A of Mah. XXIV of 1961.

"Provided that, a committee or administrator so appointed shall make necessary arrangements for constituting a new committee of the co-operative credit structure entity within two months from the date of assuming the management of the society :

Provided further that, if a committee is not, or cannot be, constituted at the expiry or determination of the term of office of the committee or the administrator, the term of office of the committee or the administrator, as the case may be, shall be deemed to be extended until the new committee is duly constituted.".

23. In section 78 of the principal Act,— Amendment of section 78 of Mah. XXIV of 1961.

(*a*) in sub-section (*1*), the following provisos shall be added at the end, namely :—

"Provided further that, the supersession or removal of the committee of the District Central Co-operative Bank or the State Co-operative Bank under this sub-section shall not be done without prior consultation with Reserve Bank of India :

Provided also that, the committee of a primary agricultural co-operative credit society shall not be superseded by the Registrar, except under the following circumstances, namely :—

(*i*) if a society incurs losses for three consecutive years ; or

(*ii*) if serious financial irregularities or frauds have been identified; or

(*iii*) if there are judicial directives to this effect; or

(*iv*) if there is perpetual lack of quorum :

Provided also that, the members of the Board of a primary agricultural credit co-operative society which has been superseded shall not be eligible to

be re-elected, re-appointed, re-nominated or re-co-opted, as a member of the committee for a period of three years from the date of supersession of the Board.";

(*b*) in sub-section (*4*),—

(*i*) before the existing proviso, the following proviso shall be inserted, namely :—

" Provided that, the administrator shall make arrangements for constitution of a new committee of co-operative credit structure entity, within a period of two months from the date of order of supersession of board of co-operative credit structure entity :" ;

(*ii*) in the existing proviso, for the words " Provided that" the words " Provided further that " shall be substituted.

Amendment of section 81 of Mah. XXIV of 1961.

24. In section 81 of the principal Act,—

(*i*) in sub-section (*1*),—

(*a*) after sub-clause (*a*), the following proviso shall be inserted, namely :—

"Provided that, the audit of the District Central Co-operative Bank and the State Co-operative Bank shall be conducted by a Chartered Accountant approved by the National Bank ;";

(*b*) in sub-clause (*b*), after the existing proviso the following proviso shall be inserted, namely :—

"Provided further that, the primary agricultural credit co-operative societies shall arrange to get their accounts audited at least once in each co-operative year by an auditor from the panel of auditors maintained by the Registrar ; or by a Chartered Accountant holding a certificate in co-operative audit issued by the Institute of Chartered Accountants of India. The District Central Co-operative Bank and the State Co-operative Bank shall arrange to get their accounts audited at least once in each co-operative year through a Chartered Accountant from the panel of auditors approved by National Bank.".

(*ii*) after sub-section (*6*), the following sub-section shall be added, namely :—

"(7) Special audit of co-operative Bank if requested by the Reserve Bank of India shall be conducted and report thereof shall be submitted to the Reserve Bank of India under intimation to the Registrar alongwith the Special Audit report.".

25. Section 110A of the principal Act shall be re-numbered as sub-section (*1*) thereof; and after the sub-section (*1*), so re-numbered, the following sub-section shall be inserted, namely :— Amendment of section 110A of Mah. Act XXIV of 1961.

"(*2*) Notwithstanding anything contained in this Act, in the case of the District Central Co-operative Bank and the State Co-operative Bank, supersession of the Board and appointment of liquidator shall be made by the Registrar, within one month of being so advised by the Reserve Bank of India.".

26. In section 157 of the principal Act, after the word "societies", at both the places where it occurs, the words "other than co-operative credit structure entity" shall be inserted. Amendment of section 157 of Mah. XXIV of 1961.

27. In section 165 of the principal Act, in sub-section (*2*), clause (*xxxii-a*) shall be deleted. Amendment of section 165 of Mah. XXIV of 1961.

STATEMENT

The Government of India has accepted the recommendations of the "Task Force" appointed under the Chairmanship of Prof. Vaidyanathan for revitalisation of Co-operative Credit Structure. Accordingly, the Government of Maharashtra, the Government of India and the National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD) have signed Memorandum of Understanding. As a result, it will now be possible for the Primary Agriculture Credit Societies, the District Central Co-operative Banks and the State Co-operative Bank to make up their losses. As per the Memorandum of Understanding, Government of India has agreed to provide 100% grants for recouping the losses of the Primary Agriculture Credit Societies, the District Central Co-operative Banks and the State Co-operative Bank arising out of agricultural credit business. The 50% losses of Primary Agriculture Credit Societies, District Central Co-operative Banks and State Co-operative Bank arising out of non-agricultural credit business are to be borne by the Government of India. The Government of India has also agreed to provide 100% financial assistance for computerisation, human resource development, technology upgradation reforms in accounting system and development of Management Information System of co-operative credit structure entities.

2. In order to get the financial assistance from the Government of India, as mentioned above, it is now expedient on the part of Government of Maharashtra to carry out certain amendments in the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.

3. The salient features of the amendments proposed to be carried out in the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960, are as under :—

(*i*) The co-operative credit structure entity will adopt its own policies regarding interest rates on deposits and loans in conformity with the Reserve Bank of India guidelines.

(*ii*) The co-operative credit structure entity will borrow, subject to the guidelines of the Reserve Bank of India and NABARD, from financial institutions regulated by the Reserve Bank of India.

(*iii*) The Primary Agricultural Credit Co-operative Society will pay dividend to its members as per the guidelines issued by the Registrar, in accordance with the criteria specified by the NABARD.

(*iv*) The Primary Agricultural Credit Co-operative Society will admit the depositor and financial service users as members of the society with voting rights.

(*v*) The co-operative credit structure entity shall be at liberty to affiliate with the federal structure of its choice.

(*vi*) Appointment of professional Directors on the Board of the Directors of District Central Co-operative Banks and the State Co-operative Bank.

(*vii*) Supersession or removal of the Committee of the District Central Co-operative Bank or the State Co-operative Bank with the prior consultation with the Reserve Bank of India.

4. The amendments proposed to be carried out in the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 shall definitely help in strengthening the co-operative credit structure and pave the way to make the co-operative credit entities economically viable and more autonomous.

5. As both Houses of the State Legislature are not in session and the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action further to amend the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960, for the purposes aforesaid, this Ordinance is promulgated.

Mumbai,
Dated the 24th October 2007.

S. M. KRISHNA,
Governor of Maharashtra.

By order and in the name of the
Governor of Maharashtra,

SUDHIR KUMAR GOEL,
Principal Secretary to Government.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई